

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roberto Bellarmini Politani, Societatis Iesu, S. R. E.
Cardinalis, Institutiones linguæ Hebraicæ**

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

[Genf], 1619

De literis consonantibus. Cap. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69647](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69647)

INSTITVTIO
 NVMLINGVÆ

HEBRAICÆ

pars prima.

CAPVT I.

De Literis.

LITERÆ Hebræorum,
 quas ipsi םתתו Othi-
 joth appellant, omnes
 sunt consonantes. Ea-
 rum numerum & or-
 dinem, qui ex Threnis Hieremiæ,
 alijsq; similibus Alphabeticis libris
 colligitur, necnon figuras, nomina,
 & ipsorum nominum significatio-
 nem, denique potestatem siue so-
 num ipsarum, & quorum numero-
 rum notæ sint, subiecta tabella indi-
 cabit.

A

Num.

PARS II. CAP. II.

Num.	Figur.	Potestas.	Nomen.	Significatio.
1	א	aspiratio lenissima.	Aleph אלף	Quasi אלוף Alluph, id est, princeps, quod sit principium Alphabeti.
2	ב	B, Græcū, sive, v. cō- sonans.	Beth בית	Domus, quod figura sua do- mum imitetur: summa enim li- nea a tectum, in- fima pavimen- tum, media pa- riete, vacuitas è regione por- tam refert.
3	ג	gh	Gimel גימל	Quasi גמל gam- mal, id est, ca- melus, propter gibbum, quem in dorso gerit.
4	ד	dh	Daleth דלת	Quasi דלת de- leth, id est, por- ta

DE LITERIS.

Num.	Figur.	Potestas.	Nomen.	Significatio.
				ta, quòd eam suis lineis ali- qua ex parte referat.
5	ה	b	He ה	A sono quem exprimit, no- men accepit.
6	ו	v, conso- nans.	Van ו	Uncinus, q ejus similitu- dinem præ se ferat.
7	ז	z, Græcum.	Zajin ז	Quasi זז zen, id est, telum, quòd clava es- se videatur.
8	ח	ch, vel x Græcum.	Cheth ח	A sono pro- prio sic vocatur
9	ט	t	Teth	Item à sono.
10	י	i, consonans.	Yod י	Quasi י jad, id est, spatium, quod propter suam

A 3

Num.	Figur.	Potestas	Nomen	Significatio.
				suam exiguitatem relinquit.
20	כ ך	c ch ch	Caph כֶּפֶה	A curuitate sic dicitur, nam כֶּפֶה Caphaph, incuruare significat, & כֶּפֶה Caph, rem curuam, ut volam.
30	ל	l	Lamed לִמְדָה	A מלמד Mal mad, id est, stimulo, seu veru, cuius similitudinem exhibet.
40	מ	m	Mem מִמְ	A sono, ut in aliis linguis.
50	נ	n	Nun נִנְ	Item à sono.
60	ס	s	Samech סִמְךָ	Quasi סמך Samuch, id est, coniuatū, & in se ductum, à סמך

DE LITERIS.

Num.	Figur.	Potestas	Nomen	Significatio.
70	ו	Aspiratio densissima.	Nghajin וין	<p>וין continuauit.</p> <p>Oculus, quod ejus figuram imitetur.</p>
80	פ	p ph ph	Pe פ	Os, seu vultus, à figura.
90	צ	ts ts	Tfade צדי	Venabulum, quod ei non dissimile videatur.
100	ק	q, vel k	Coph ק	Vel à sono proprio sic dicitur, vel à circulo quē describit: nam קי קי, circuire est.
100	ר	r	Rosc רש	Quasi רש Rosc, id est, caput, quod aliqua ex parte illius figuram A 3 imit

Num.	Figur.	potestas.	Nomen.	Significatio.
300	שׁ שׁ	se f. vide Iud. c. 12. v. 6.	Scin שׁין	imiterur. Quasi שׁין Scin, id est, des, quod dentata sit li- tera.
400	ת	th, siue θ Græcum.	Tau ת	Signum, siue terminus: quod alphabetū ter- minet.

500 600 700 800 900 1000
 𐤅 𐤆 𐤇 𐤈 𐤉 𐤊

Admonitio de nominibus literarum Hebraicarum.

Nomina harum literarum vetustissima esse, atque ex his veluti fontibus quibusdam derivata esse nomina aliarum omnium literarum, veteres omnes docent, Hebraei, Græci, Latini. Vide Iosephum lib. 1. Antiquit. cap. 4. Eupolemum apud Clementem Alexandrinum lib. 1. Strom. Augustinum lib. 18. de Civitate Dei,

Dei, cap. 39. ac præcipuè Eusebium lib. 9. cap. 4. & lib. 10. capit. 2. de Præparatione Euangelica, qui ex eo demonstrat, primas omnium literarum Hebraicas fuisse, quòd sola Hebraica literæ nomina habeant significatiua. Cur enim Græci literas suas vocent alpha, beta, gamma, delta, & Latini, a, b, c, d, & c. nullam rationem aliam reddere possumus, quàm quòd Hebræos imitati sint, qui literis suis nomina posuerunt, aleph, beth, gimel, daleth. Cur autem Hebræi literas suas ita vocauerint, rationem à propria significatione ductam reddit Eusebius loco notato: item Sanctus Hieronymus in epistol. ad Paulam Urbicam, & in Commentario ad Threnos Hieremix: nos quoque aliam ab illis non parum diuersam paulò ante reddidimus.

De potestate earumdem literarum.

PRæter ea, quæ in Alphabeto ipso annotauimus, sciendum quoque est, literas omnes Hebraicas in quinque diuisas esse classes, pro nu-

A 4 mero

mero videlicet instrumentorum vo-
cis. 1 Quædam enim dicuntur lite-
ræ gutturales, videlicet א ה ח ע.

2 Aliæ dicuntur literæ labiales, vi-
delicet, פ ב ו מ. 3 Aliæ dicuntur lite-
ræ palati, videlicet, ג י כ ק. 4 Aliæ
dicuntur literæ linguæ, videlicet,
ד ט ל נ ה. 5 Aliæ denique dicuntur li-
teræ dentium, videlicet, ש צ ר ש ו.

Literæ gut-
turales diffi-
culter pro-
nunciatur.

Ex his norandæ potissimùm quæ
sunt gutturis & labiorum: gutturales
præsertim, quarum א Aleph, in sum-
mo gutture, siue in ipso ore forma-
tur, respondetq; spiritui leni Græco-
rum, ita vt nihil addat ad vocalem,
cum qua syllabam necessariò efficit,
nisi spiritum illum, qui minimùm
requiritur ad quamlibet vocem pro-
ferendam. ה He respondet spiritui
denso Græcorum, & nostræ aspira-
tioni h, formaturque in gutture, sed
paulo inferiùs quam Aleph. ח Cheth
est quasi duplex aspiratio densa, &
in

in ipso nodo gutturis, hoc est, inferius quam He, formari debet. y Nghajin, aspiratio est densissima (etsi alij aliter sentiant) fitq; dum spiritus narium adjuvamento in imo gutture quodammodo stragulantur. Itaque pronuntiatio harum quatuor literarum à summo gutture ad imum vsq; quasi quibusdam gradibus descendit.

De figuris seu characteribus literarum.

1 **P**rimùm diligenter intuendæ sunt figuræ, & discrimen notandum similiarum literarum, ne inter legendum vnam accipiamus pro alia. Sunt autem hæ literæ similes:

ש ע ס ט ו ה ר נ ב
ש צ מ ז ח ר נ ב

2 Deinde sciendum est, quinque literas dupliciter scribi, videlicet,

פ פ פ פ פ
ד ז ס י ו

quarum priores, id est, contractiores, scribuntur in principio, & in medio dictionis, posteriores autem,

A s quæ

quæ etiam longiores sunt, scribuntur solum in fine.

Appendix.

Inuenitur tamen extra ordinem Isa. 9. 5. 7. ם, in medio, in illa dictione, לְמַרְבֵּה le-marbe, ad multiplicationem & lib. 2. Esdr. cap. 2, v. 13. ם in fine, in dictione הַם illi.

3 Postremò sciendum est, Hebræos literis Alphabeti vti ad notas numerorum indicandas, vt in ipsa tabula literarum ostendimus. Porriò cæteros numeros, quos ibi non expressimus, ex aliorum compositione efficiunt: Siquidem יי significat 11, יב 12. & sic de cæteris, nisi quòd pro יה, scribunt יו, superstitione quadam ducti, quia יה est vnum ex nominibus Dei. Sic etiam post ת, quæ litera efficit 400, non semper ponunt literas illas finales, sed compositos numeros.

900   800   700   600   500

תתק   תת   תש   תר   תק

CAP